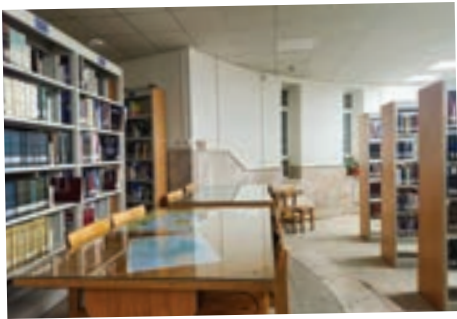

کتابخانه «شهید مفتاح» علاوه بر امانت دادن کتاب، محیطی برای برگزاری برنامه‌های فرهنگی است

خانه‌ای برای کتاب‌ها و کلاس‌ها

مکان نما

شهید مفتاح می‌گوید: در حال حاضر، فعالیت مافقط عضوگیری و تحویل و دریافت کتاب نیست؛ اگر این طور بود، مخاطب چندانی نداشتیم. سعی کردیم اینجا به پاتوقی دل نشین برای اهالی محله تبدیل شود.

این برنامه‌ها که بیشتر آن‌ها هم رایگان است، شامل دوره‌های آموزشی ریاضی، خط و نقاشی، مهارت‌های زندگی و مشاوره خانواده است که با همکاری کارشناسان و ارگان‌های سطح شهر برگزار می‌شود؛ نمونه آن، کلاس خوش نویسی که هم اکنون، در یکی از اتاق‌های مطالعه برپاست.

مریم دهقان اگر گذرتان به بوستان وحدت و در کنارش بوستان بانوان این پارک افتاده باشد، لابد ساختمان «کتابخانه شهید مفتاح» را دیده‌اید. این کتابخانه سال ۱۳۶۴ تأسیس شده است و در طول چند دهه فعالیتش پناهگاهی برای دانش آموزان و علاقه‌مندان به کتاب و کتاب خوانی بوده است. قدیمی‌های اینجا خوب به یاد دارند که سالن‌های مطالعه کوچک این کتابخانه شب‌های امتحان یاروهای منتهی به کنکور چقدر شلوغ بود.

حالا کتابخانه شهید مفتاح فعالیت فرهنگی هم دارد و به مخاطبان علاقه‌مند به کتاب و شعر و هنر خدمت‌رسانی می‌کند. ما به بهانه هفته کتاب و کتاب خوانی، به سراغ این کتابخانه در محله جلالیه آمدم تا بیشتر با آن آشنا شویم.

● انباری که تبدیل به اتاق مطالعه می‌شود

میان گشت و گذارمان در اتاق‌ها و سالن‌های کتابخانه به راه پله قدیمی ساختمان پی می‌گذاریم؛ راه پله‌ای با سنگ‌های سرامیکی و نرده‌های چوبی که ما را به طبقه دوم و اتاق‌های مطالعه بانوان می‌رساند. بهره‌مند می‌گویید: تا همین چند سال پیش، یعنی حدود سال‌های ۹۸ و ۹۹، از این طبقه به عنوان انباری استفاده می‌شد اما وقتی دیدم فضای زیادی اشغال کرده و بدون استفاده است، تصمیم گرفتم آن را تبدیل به بخشی از فضای کتابخانه کنم.

این طور بوده که لوازم اضافی به باز یافت داده شده و سه اتاق که در طبقه بالا قرار داشتند، تبدیل به اتاق مطالعه بانوان و فضایی برای نمازخانه شده است.

● فضا دادن به کودکان در کتابخانه

به گفته بهره‌مند، چند سالی است که توجه به موضوع کودک و نوجوان جزو سیاست‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور است؛ به همین دلیل، خدمات این بخش و کتاب‌های این حوزه، بعد از آنکه او سال ۹۷ به کتابخانه شهید مفتاح پا گذاشت، دچار تحول شد؛ «بچه‌ها به دلیل نشاطی که دارند و می‌خواهند با یکدیگر بازی کنند یا مربی می‌خواهد به آن‌ها آموزش دهد، نیاز به فضای بیشتری داشتند و به همین دلیل، بخش مطالعه بانوان را به اتاق‌های دیگر انتقال دادیم و اینجا را فرش کرده و سالن مخصوص مطالعه و بازی کودک را وسیع‌تر کردیم.»

طبق آمار می‌گوید که خانم بهره‌مند اعلام می‌کند، کتابخانه شهید مفتاح در حال حاضر ۵۷۵ عضو دارد که از این میان، ۲۶۱ نفر آقا و ۳۱۴ نفر، خانم هستند. رده سنی اعضا از هفت تا ۷۵ سال است اما هرچه سن افراد بیشتر می‌شود، تعداد عضویت هم کاهش می‌یابد. برای مثال فقط یازده مرد و نه زن بالای پنجاه سال، عضو این کتابخانه هستند.

● از سالن مطالعه تا دوره‌های سبک زندگی

بهره‌مند با توجه به سابقه و تجربه بیست و هشت ساله‌اش برای جذب مخاطب و ترغیب اهالی محله به کتاب و کتابخانه، سعی کرده است چراغ این ساختمان را با برگزاری کلاس‌های هنری و درسی و شب شعر و برنامه‌های جمعی زنده نگهدارد تا ساکنان محلی از این فرصت، بهره ببرند. روی دیوار اطلاع‌رسانی کتابخانه هم چند برگه تبلیغاتی وجود دارد که در آن، زمان و مکان برنامه‌های جدید اطلاع‌رسانی شده است. مسئول کتابخانه

● یک کنج امن در انتهای بوستان

از ورودی اصلی پارک، مسیرمان را انتخاب می‌کنیم. طبق کروکی کتابدار، مستقیم به سمت انتهای بوستان می‌رویم. از کنار بوستان کوچک بانوان که سرراهمان قرار دارد، عبور می‌کنیم. پنجاه قدم جلوتر، ساختمانی قدیمی به وسعت ششصد مترمربع به چشم می‌آید که سال‌هاست بین درختان جا خوش کرده و مانند خانه پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها، برای اهالی محله به محلی امن و دنج تبدیل شده است. بعد از آنکه سردر کتابخانه را رد می‌کنیم، وارد محیط روشن و پر نور کتابخانه می‌شویم. این روشنائی را می‌توان در وجود کتاب‌ها و مجلات و اعضای کتابخانه هم دید که هر کدام، نشانی از فرهنگ را در خود جای داده‌اند.

● مخزنی با ۲۸ هزار جلد کتاب

مثل مابقی کتابخانه‌های نخستین، مهم‌ترین و پررنگ‌ترین بخشی که به چشم می‌آید، قفسه‌های پر از کتاب است که راه رفتن میان‌شان هم لذت بخش است. چه برسد به خواندن کتاب. مخزنی که ۱۰ رده قفسه کتاب با موضوعات مذهبی، روان‌شناسی، تاریخی، کودک و نوجوان، ادبیات، شعر، جامعه‌شناسی، هنر و کمک‌درسی و کنکور دارد و در انتهای آن نیز بخش کتب مرجع قرار دارد. با آنکه اینجا یک کتابخانه عمومی است، مخزنی زیبا و چشم‌نواز با ۲۸ هزار جلد کتاب دارد که در ده طبقه بندی دیوایی به روشی استاندارد در حوزه کتابداری است. دسته‌بندی و چیدمان شده‌اند.

● لپ‌تاپ به جای کتاب

طاہره بهره‌مند، مسئول کتابخانه شهید مفتاح و خانم مریم انار، تنها همکار و کتابدار این مجموعه است. وقتی از اومی پرسیم بالینکه اینجا فقط دو نیرو دارد، چراتعدادمیز و صندلی همکاران بیشتر است، پاسخ می‌دهد: قبلاً چهار نفر بودیم که در این کتابخانه همکاری می‌کردیم اما به دلایل اقتصادی، تصمیم گرفتند نیروها را بنا به نیاز و ظرفیت کتابخانه هاتقسیم کنند.

انار ادامه می‌دهد: اگرچه کتابخانه ما قدیمی است، روز به روز میزان مراجعه مردم به کتابخانه کم‌تر می‌شود.

بهره‌مند صحبت‌های همکارش را تأیید می‌کند و در مقابل تعجب ما از سالن‌های مطالعه خلوت می‌گوید: سالن‌های مطالعه دیگر مثل قدیم نیست که هر کسی چند کتاب دستش بگیرد و مشغول تحقیق و مطالعه شود. سبک مطالعه امروز با وجود فضای مجازی متفاوت شده است. الان بیشتر جوان‌ها با لپ‌تاپ شخصی به کتابخانه می‌آیند تا از فضای ساکت و امن اینجا استفاده کنند.

● کتاب از زندگی‌ام حذف نشده است

آزاده فرامرزی بانوی خانه‌داری است که چهار سال از عضویتش در کتابخانه شهید مفتاح می‌گذرد. او از مراجعان پرو پاقرص برنامه شب شعر است؛ «از این نشست خیلی استفاده می‌کنم و کتاب هم به امانت می‌گیرم. تقریباً همه کتاب‌هایی را که می‌خواهم، اینجا پیدا می‌کنم. گاهی به اینجا سر می‌زنم و از فضای کتابخانه استفاده می‌کنم.»

او خود را کتاب‌خوان حرفه‌ای نمی‌داند اما می‌گوید: کتاب می‌خوانم اما این طور نیست که بگویم کتاب از دستم نمی‌افتد. از نوجوانی به مطالعه علاقه داشتم و اکنون نیز با اینکه خانه دارم، سعی می‌کنم کتاب از زندگی‌ام حذف نشود. به نظر من، کتاب، انسان را آگاه می‌کند و خوب است از فرصت‌هایی که داریم، برای افزایش آگاهی خود استفاده کنیم.